

„Chodíme tu ako v krajine Sodoma a Gomora“

 pravoslavie.ru/78807.html

Archpriest Vitaly Babushin o Švédsku a švédskej cirkvi

Arkadij Rjabičenko

Časť 1. Vitalij Babušin o pravoslávnom vo Švédsku, farnosti Sergius a misii v krajine Vikingov

Bohoslužba v teréne. Fotografia z archívu veľkňaza Vitalija Babušina

– **Otec Vitalij** , Anna Novgorodská, dcéra švédskeho kráľa Olofa Shchetkonunga, sa vydala za Jaroslava Múdrego a na sklonku života sa stala mníchom. Princezná je oslavovaná pravoslávnu cirkvou ako svätá. Je pravda, že švédski pravoslávni považujú sv. Annu Novgorodskú za svoju patrónku?

– Annu Novgorodskú možno historicky právom nazvať patrónkou a modlitebnou knihou o osude pravoslavia vo Švédsku. Výnimkou zrejme nebude patrón štokholmskej farnosti sv. Sergius z Radoneža spolu so štokholmskou ikonou Matky Božej odhalenej vo Švédsku a Rusku.

Len málo z našich pravoslávnych bratov vo Švédsku vie o existencii takejto ikony. Toto je úryvok z ikony Tikhvin; Ikona Štokholmu sa zázračne dostala zo Švédska do Ruska a po bolševickej revolúcii sa jej stopy stratili.

veľkňaz Vitalij Babušin. Foto od autora

Na konci 17. storočia kúpili ikonu od protestantov ruskí obchodníci, ktorí navštívili Švédsko. Hovorí o tom legenda o štokholmskej ikone Matky Božej, ktorá bola uverejnená v predrevolučnom časopise „Pilgrim's Rest“. Oslava sa koná podľa tradície 26. novembra - v deň slávnostného stretnutia ikony v Tichvinskom kláštore.

– Ukazuje sa, že ikona Matky Božej „Štokholm“ je kópiou ikony Tikhvin?

- Áno. Toto je úryvok z „veľmi úžasného listu“. Obchodníkov z Novgorodu, ktorí videli ikonu od jedného zo Švédov v Štokholme, to natoľko zaujalo, že sa rozhodli kúpiť ju od protestantského Švéda. Dlho nesúhlasil, no neodolal ponúkanej veľkej sume peňazí.

V našom kostole, ako aj vo farnosti Premenenia Konštantínopolského patriarchátu sa nachádza kópia tejto ikony. Naš zoznam je moderný, má asi 15 rokov. Túto veľkú ikonu v byzantskom štýle namaloval jeden zo zbožných kresťanov, náš farník, ktorý potom opustil Švédsko. Pôvodný obraz štokholmskej ikony Matky Božej mal veľkosť dlane.

Zoznam štokholmskej ikony Matky Božej. Sergievskij farnosť. Foto od autora

– Súdiac podľa dekorácií umiestnených v puzdre s ikonou, boli zaznamenané nejaké zázraky?

– Zatiaľ neviem pomenovať žiadne zvláštne nadprirodzené zázraky. Zbožní farníci z vďačnosti Matke Božej za vyriešenie niektorých ťažkých životných situácií priniesli veci, ktoré im boli drahé. Sú to vzácne predmety: snubné prstene, kríže; v puzdre s ikonou svedčia o vďačnosti ľudu Matke Božej za jej pomoc.

– Na švédskom ostrove Gotland sa v suteréne reštaurácie nachádza pobočka múzea - základ pravoslávneho kostola postaveného v 13. storočí novgorodskými obchodníkmi. Poskytujete tam pohrebné služby?

– Toto je súkromné územie, a preto sú s návštevou týchto miest určité ťažkosti, aspoň nás tam nikto nepozýval vykonávať posvätné obrady.

Myslím si, že možno v budúcnosti bude nejaký dialóg s predstaviteľmi švédskej cirkvi o našich starovekých pamiatkach zachovaných na Gotlande ako spomienka na rusko-švédske vzťahy.

Pomocná budova evanjelického kostola, ktorej časť zaberá farnosť sv. Sergia. Zbierajú sa finančné prostriedky na výstavbu (kúpu) plnohodnotnej cirkevnej budovy. Foto od autora

– Otec Vitalij, ale v roku 2005 sa ruská pravoslávna cirkev rozhodla prerušiť vzťahy so švédskou cirkvou v súvislosti so zavedením oficiálneho obradu požehnania párov rovnakého pohlavia...

– Touto prestávkou Ruská pravoslávna cirkev dala jasný dôraz na to, čo je súčasná švédka cirkev. Inými slovami, povedali sme Švédom: „Pokiaľ si stále zachováate nejaký druh kresťanskej identity, mohli by sme s vami mať spoločnú reč: diskutovať o všeobecných kresťanských témach, debatovať, zúčastňovať sa kultúrnych a sociálnych projektov. Do života svojej cirkvi ste však zaviedli veci, ktoré sú úplne v rozpore s kresťanským spôsobom života – „manželstvá“ osôb rovnakého pohlavia, účasť na gay prehliadkach. Z nášho pohľadu pre vás Sväté písmo prestalo byť autoritou; pre vašu organizáciu už Boh nie je autoritou, pretože môžete voľne skresľovať jeho božské zjavenie, aby ste potešili svoje vášne. Všetko, čo bolo kresťanské vo vašej cirkvi, už nie je.“

Biskupi a kňazi švédskej cirkvi. Foto: Kyrkans Tidning

<http://www.kyrkanstidning.se/inrikes/nya-praster-och-diakoner-i-svenska-kyrkan>

Zdá sa, že táto medzera vyjadruje skutočnosť, že ako Cirkev sa môžeme zaoberať iba Cirkvou, ktorou podľa nášho názoru už švédka cirkev nie je.

Švédski protestanti už vyvíjajú rodový vzorec pre krst, ktorý nebude obsahovať mená Otca, Syna a Ducha Svätého

Výnimočným prípadom v našich vzťahoch je možno svätý krst. Zatiaľ čo protestanti ho konajú v mene Najsvätejšej Trojice: „V mene Otca i Syna i Ducha Svätého“, my ich môžeme prijať do pravoslavia prostredníctvom sviatosti pomazania. V skutočnosti však sami protestanti požadujú, aby sa im pri prechode na pravoslávie vykonal celý obrad svätého krstu podľa východného obradu. Hovorím to preto, lebo som nedávno počul, že švédski

protestanti vyvíjajú špeciálny rodový vzorec pre krst, v ktorom nebudú žiadne božské mená Otca, Syna a Ducha Svätého. Obávam sa, že po takejto inovácii sa krst Švédov počas ich prechodu na pravoslávie stane prirodzenou podmienkou.

Ak nás však švédska cirkev žiada o účasť na akýchkoľvek fórach, potom si myslím, že by bolo nesprávne nepodeliť sa s nimi o náš názor.

– Ako je to vo všeobecnosti s duchovným životom obyčajných Švédov? Vo švédskom televíznom programe „Zo Švédska do neba“ navštívil novinár s rovnakým potešením katolíkov, moslimov a modloslužobníkov. Aké miesto zaujíma švédska cirkev v živote moderného Švéda?

– Jediná vec, v ktorej je švédska cirkev skutočne aktívna, sú sociálne projekty, keďže nemá náboženské projekty. Archimandrita Dorofey (Forsner), opát srbského kláštora v meste Bredared, je Švéd z rodiny švédskeho pastora. Pravdepodobne nikto nevie lepšie ako on stav vecí v modernej švédskej cirkvi. Archimandrite Dorotheos hovorí, že štát švédskej cirkvi prestal byť náboženský. Pred 40 – 50 rokmi konzervatívna časť pastorov a farníkov švédskej cirkvi stále zachovávala tradičný spôsob života luteránskych spoločenstiev a rodín. V súčasnosti nie je vôbec potrebné, aby švédsky kňaz (alebo skôr „kňážka“) bol veriacim počas takzvanej „iniciácie“. To zdôrazňuje smerovanie ich organizácie od náboženskej kresťanskej služby výlučne k sociálnej inštitúcii zaoberajúcej sa pochovaním a „teologickou“ interpretáciou rodových experimentov.

Dnes už vôbec nie je potrebné, aby švédsky kňaz (alebo skôr „kňážka“) bol veriacim počas tzv.

Okrem zachovania cintorínov je ďalšou hlavnou úlohou švédskej cirkvi vydávanie krstných a sobášnych listov, keďže mnohí Švédi tu tradične krstia svoje deti a uzatvárajú manželstvo bez toho, aby tieto činy motivovali náboženským cítením. Nevyžaduje sa od vás viera v Boha, žiadne náboženské snahy ani účasť na bohoslužbách – to všetko závisí od uzatvárania zmlúv, členských poplatkov a nejakej právnej funkcie.

Švédski maturanti na kamióne. Foto: Sveriges Radio

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=103&artikel=5882134>

Raz som sa zúčastnil bohoslužby v neďalekom evanjelickom kostole, od ktorého si prenajímame priestory. To sa zhodovalo s koncom školského roka, keď sa veselí školáci prevádzajú po meste na nákladných autách a prichádzajú do kostola na takzvané požehnanie. Prišiel som s jedným z našich farníkov, aby sme videli, o čom toto požehnanie

je. Pani farárka asi štyridsať minút hovorila maturantom o tom, koľko mala energie, keď bola mladá, a veľmi žiarlila na ich mladosť, sexualitu a ľutovala, že jej roky prešli. Nemôže hrať futbal, šantiť, riadiť nákladné autá na hlasnú hudbu ako oni. Stále som čakal, že sa o Bohu povie aspoň jedno slovo. Ale také slová tam neboli, pretože hovoriť o Bohu sa v tomto prípade považuje za niečo nepríjemné, čo núti človeka premýšľať, napínať a spájať sa s Najvyšším. Prečo by sa nad tým mali zamýšľať mladí, keď je všetko v poriadku?

A ďalší kňaz, tiež žena, pred jeden a pol až dvoma rokmi v jednom zo švédskych miest, pred začiatkom sezóny lovu losov, išiel počas bohoslužby do sakristie, nasadil si plyšovú losiu hlavu a vyšiel von. takto kázať. Tých pár farníkov sa náramne zabavilo a odchádzali vo výbornej nálade: aká bohoslužba, konečne sa vo švédskom kostole našlo niečo nové!

Sveriges Radio <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=93&artikel=5678453>

Kňazová povedala novinárom, že keď vo výklade poľovníckeho obchodu uvidela zaujímavý suvenír v podobe losiej hlavy, pomyslela si: „Toto potrebujeme. To ľudí v kostole aspoň trochu zdrží a pobaví.“ Úlohou švédskej cirkvi je podľa jej ministra zabávať ľudí a vytvárať im dobrú náladu. Ako? Losia hlava. Toto charakterizuje spiritualitu alebo jej nedostatok vo švédskom protestantizme. Preto súhlasím s otcom Dorofeyom, ktorý verí, že moderné Švédsko je postkresťanská krajina.

| Úlohou švédskej cirkvi je podľa jej ministra zabávať ľudí a vytvárať im dobrú náladu

– Naozaj vo švédskej cirkvi nezostali žiadni konzervatívci?

– Môžem to posúdiť, samozrejme, len podľa kontaktov našej farnosti. Musíme si od protestantov prenajať priestory na vykonávanie sviatočných bohoslužieb. So švédskou cirkvou ako takou nemáme žiadne vzťahy. Vo farnosti v Luleå sme napríklad minulý rok zorganizovali spolu s Rusko-švédskou kultúrnou spoločnosťou a luteránskou farnosťou, od ktorej si prenajímame priestory, veľkonočné prázdniny, na ktoré prišli Švédi aj švédske deti. Rozprávali sme sa o Bohu pri jednom stole. Švédske deti možno počuli o Bohu jediný raz – z úst našich pravoslávnych farníkov či kňazov.

Veľkonočné sviatky v Luleå, na ktorých sa zúčastnili predstavitelia švédskej cirkvi. Fotografia z archívu veľkňaza Vitalija Babušina

Raz istý švédsky kňaz povedal, že keďže budete slúžiť v našej budove, musíte nad vašou službou určiť pozorovateľa, ktorým bude kňaz. Povedal to tak provokatívne a potom dodal: „Samozrejme, bude to pre vás ťažké. Zdalo sa, že v tomto pastorevi je určitý druh konzervativizmu, keďže ženy vo švédskej cirkvi sú fenoménom poslednej doby. Na môj blahosklonný úsmev pri jeho slovách odpovedal: "Potom sa pokúsime uistiť, že je to muž." Ale stále tu bola žena, čo nemení podstatu.

Mám pocit, že v očiach švédskych kňazov, najmä žien, my pravoslávni duchovní vyzeráme ako niečo ako šamani. Majú aj rituálnu stránku, no stále sa na nás pozerajú takmer ako na pohanov. Neviem prečo, pretože vo Švédskej kresťanskej rade sú okrem nás aj iní ortodoxní kresťania – Srbi, Rumuni, Gréci, ale zdá sa mi, že z nejakého dôvodu sa k nim Švédi tak nesprávajú.

– Asi preto, že Švédi nemajú historicky podložený strach z Rumunov či Grékov, ale majú strach z Rusov.

– Zároveň sme rovnako ako Švédi ľudia zo severu, hoci sa nazývame východnou cirkvou. Švédi majú s nami oveľa užšie historické väzby ako so Srbmi.

– Otec Vitalij, je potrebné, aby sa Švéd naučil po rusky, aby bol pravoslávny? Poskytujete služby vo švédčine?

– V meste Arbuga, kde žije švédska pravoslávna komunita, je potrebná liturgická švédčina, ktorú na ich žiadosť zabezpečujeme. Bohoslužby sa tam konajú vo švédčine aj cirkevnej slovančine. Švédi majú chuť na cirkevno-slovanský jazyk, keď sú k nim blízko naši ruskí svätci. V Arbuge si Švédi na svojom súkromnom pozemku postavili chrám - malú kaplnku, kaplnku, po vzore chrámov našej severskej architektúry. A študujú cirkevnú slovančinu, lebo ich to baví. A cez liturgický slovanský jazyk sa učia ruštinu.

Ortodoxní Švédi pri kaplnke, ktorú postavili v Arbuga, okres Västmanland. Fotografia z archívu veľkňaza Vitalija Babušina

Pravoslávnu vieru prijali takpovediac v jej ruskom oblečení. Cenia si toto oblečenie, snažia sa študovať každú niť, každý steh. Pokúšajú sa niečo vyšívať vlastnými rukami.

– Čo si potom myslíte, prečo pravoslávny dekanát sv. Anny Novgorodskej, organizovaný Srbmi pre Švédov v mnohých mestách, používa pri bohoslužbách iba švédsky jazyk?

– Myslím si, že ide o to, že väčšina (ak nie všetci) tamojších farníkov sú Švédi a slúžiaci kňaz je tiež Švéd. Ich potreba slovanských liturgických jazykov je minimálna alebo žiadna. V našich farnostiach Švédi komunikujú s rusky hovoriacou väčšinou a ich duše tiahnu k Rusku a jeho svätyniam. Vyskytli sa dokonca prípady, keď sa Švédi presťahovali do Ruska na trvalý pobyt.

Srbi si dali za úlohu vytvoriť Švédsku pravoslávnu cirkev, ktorá by v budúcnosti mohla získať autonómiu od srbského patriarchátu. Ale zatiaľ je extrémne malý a nepopulárny. Avšak práve tam je švédsky liturgický jazyk žiadaný. Preto archimandrita Dorotheos (Forsner), o ktorom som už hovoril, prekladá liturgické knihy zo srbčiny a gréčtiny do švédčiny. Robí to dobre: nedávno v Belehrade vyšla kompletná pravoslávna modlitebná kniha vo švédčine, ktorá obsahuje ranné a večerné modlitby, modlitby k svätému prijímaniu a kánony. Táto modlitebná knižka sa v našej farnosti Sergius rýchlo vypredala, kupovali ju najmä ženy, ktorých manželia boli Švédi. Aby ste ich zoznámili s pravoslávím, mali by ste im doma aspoň skúsiť prečítať modlitby vo švédčine.

Srbský kláštor v meste Bredared, kde slúži archimandrita Dorotheos. Foto: crkva.se: <http://www.crkva.se/kloster.htm>

Nepotrebuje slúžiť vo švédčine, rovnako ako napríklad štokholmskí ortodoxní Srbi a Rumuni takúto potrebu nemajú. Na ich bohoslužby chodia len rumunsky a srbsky hovoriaci farníci, v našom kostole sa objavujú len rusky hovoriaci. V skutočnosti z počtu farníkov, ktorí sa zúčastňujú na bohoslužbách, nie sú vôbec žiadni Švédi, s výnimkou dvoch-troch ľudí, ktorí často chodia na bohoslužby a vedia po rusky, alebo aspoň poznajú a rozumejú bohoslužbám bez prekladu.

„Ceníme si cirkevnoslovanský jazyk,“ povedal mi jeden švédsky farník. – Bohoslužbu tam cítite oveľa hlbšie

Mimochodom, jeden z týchto Švédov mi raz povedal: „Ani sa nepokúšaj slúžiť po švédsky. Bude to znieť trápne.“ A už vôbec nejde o výslovnosť. „Najdôležitejšie,“ povedal, „je, že si vážime slovanský jazyk. Bohoslužba vo švédčine nevyjadruje význam, ktorý vyjadruje

cirkevná slovančina, a hoci jej veľmi nerozumiem, cítim ju z celej duše a chápem službu Božiu oveľa hlbšie, ako dokážu švédske slová vyjadriť.“

Kňaz Vitalij Babušin. Foto od autora

Ako vidíte, sám rodený švédsky hovoriaci hovorí o nedokonalosti tohto jazyka ako liturgického jazyka. Okrem toho v moderných švédskych vydaniach Nového zákona a liturgických pravoslávnych textoch je veľa nevyriešených problémov, ktoré spôsobujú diskusiu medzi pravoslávnyimi Švédmi, keď jeden z nich navrhne ďalšie čítanie. Možno jedného dňa švédčina zaujme svoje právoplatné miesto ako jazyk našej komunikácie s Bohom. Ale nateraz, opakujem, nemusíme slúžiť po švédsky. Kostol sv. Sergia navštevujú najmä Rusi, ktorí prichádzajú na bohoslužby zo švédskeho sveta, počúvajú a používajú každodennú švédsku reč. A pre nich je v ruskej cirkvi veľmi dôležité popíjať čistý domáci liturgický jazyk, aby ho bolo počuť na oltári aj na chóre. Vtedy je myseľ súčasne napätá a uvoľnená. A keď tu počujete každodennú švédčinu, je to veľmi únavné, pretože v tomto prípade sa musíte vždy zlomiť. A v modlitbe, rovnako ako v rozhovore s milovanou osobou, vždy hovoríte zo srdca a robíte to najlepšie vo svojom rodnom jazyku.

Nie všetci Švédi podporujú sexuálnu výchovu a rodovú hru v škôlkach – ale boja sa to povedať

– Ruské médiá sú plné správ o protikresťanských „úspechoch“ Švédska: sexuálna výchova, rúhanie, sloboda hriechu. Aké sú vaše dojmy z tejto krajiny, napokon, žijete tu už tri roky?

– Môj prvý dojem, ktorý sa každým rokom vyostroje, je, že sa tu prechádzame ako v krajine Sodoma a Gomora. Dokonca vedľa nášho chrámu bola kaviareň s tabuľou, na ktorej bolo jasne napísané „Cafe Sodom“. Som si úplne istý, že mojou úlohou a úlohou tých ľudí, ktorých mi Pán zveril ako stádo, je viesť taký spôsob života, aby Pán nikdy nevyliat svoj hnev na túto zem, ako sa to už v dejinách stalo. Verím, že každá krajina existuje len preto, že má zbožných ľudí, ako je biblický Lot. Medzi Švédmi určite existujú, lebo nie každý tu akceptuje a podporuje to, čo od detstva zavádza štát - myslím sexuálnu výchovu, gender hry.

Stockholm Pride (prehliadka homosexuálov). Foto: <http://www.stockholmpride.org/en/Join-Pride/Become-a-Proud-Sponsor/>

Hoci na to, aby človek odolal štátnemu systému, ktorý tvrdo realizuje svoje experimentálne vzdelávacie programy, musí mať hrdinské vlastnosti. Niektorí rodičia, ktorí sa snažia tomuto systému odolať, spadajú do roviny systému ochrany práv dieťaťa. Tu chcete alebo nie, ale a priori za to nebude štát, ale rodičia, ako keby vypadli zo súradnicového systému. Sami môžete vypadnúť, ale my to vaše dieťa nenecháme! Mnohí rodičia preto svoje rozhorčenie skrývajú, nechávajú si ho pre seba, ponáhľajú sa, hľadajú východisko, no východisko nie je. Je to ako s totalitou: v skutočnosti nemáte slobodu – slobodu toto všetko odmietnuť.

Vo Švédsku existujú špeciálne služby, ktoré monitorujú životy detí od okamihu, keď je tehotná matka zaregistrovaná v domove dôchodcov. Ak sa im niečo zdá pochybné, majú právo to ešte raz skontrolovať, upozorniť a urobiť výchovné opatrenia do tej miery, že sa vaše dieťa nemusí vrátiť zo škôlky či školy. Skončí v cudzej rodine. Takýchto prípadov je medzi našimi farníkmi vo Švédsku dosť, aby sa dali vyvodiť vážne závery.

Rodičia sa tu jednoducho boja deklarovat' svoju neochotu dať svoje dieťa do škôlky, keď je ich učiteľ homosexuál alebo keď bol muž, ale stal sa ženou: deti sú na strýka zvyknuté a on je teraz teta. Podľa nášho názoru sa u dieťaťa, ktoré pozoruje takúto deformáciu, rozvíja zodpovedajúci škaredý svetonázor. Nie je to, mimochodom, práve tu množstvo diel „súčasného umenia“ zaplňa štokholmské metro, pouličné transparenty... všetky tieto bláznivé sochy na školských dvoroch, všadeprítomná reklama. Nejaký druh neodolateľnej túžby po škaredosti, ktorá je vštepovaná pod rúškom kultúrnych prielomov a najvyšších výdobytkov civilizácie, spolu s výskytom prosperity a čistých ulíc.

Súčasný umenie v centre Štokholmu. Foto: <http://www.panoramio.com/photo/6008325>

Nie všetci rodičia sú pripravení a schopní odolať tomuto očkovaniu duchovnou a morálnou škaredosťou, pretože budú týmto systémom vnímaní ako nelojálni občania, no zároveň poberajúci platy a sociálne dávky od štátu. Toto je ten paradox. Jedno nechcem a druhé nemôžem odmietnuť. Ľudia preto musia hľadať nejaké spôsoby, ako systém obísť. V tom môže byť hlavnou oporou len zdravá rodina.

– Nedávno som čítal vo švédskych novinách o tínedžerovi, ktorý žil vo vnútrozemí a začal do školy nosiť šaty a žiadal, aby ho volali ženským menom. Začali sa mu smiať, učiteľka mu to zakázala, že je to chlapec. Možno konzervatívny pohľad na rodinné vzťahy zostal vo Švédsku na periférii?

– Život mestského obyvateľa a dedinčana je určite odlišný. Ide o nekonfesijný jav. Obyvateľ mesta má vždy veľa voľného času, s výnimkou ľudí, ktorí sú nútení pracovať vo viacerých zamestnaniach, aby užili svoju rodinu. Oni, rovnako ako obyvatelia vnútrozemia, zaneprázdnení tvrdou prácou, nemajú čas surfovať po internete, chodia do horúcich miest, zarábajú si na každodenný chlieb. Takýto človek spravidla ani zďaleka nepremýšľa o tom, či by mal byť mužom alebo ženou.

Tu, vo Švédsku, nie sú také veľké farmy ako v Rusku alebo ako napríklad kolektívne a štátne farmy, ktoré existovali v Sovietskom zväze, tu každý žije na svojich rodinných farmách alebo farmách. O našej švédskej farnosti v Arbuge sme už hovorili. Takže sú len taká malá dedinka. Majú dom, pozemok a zeleninovú záhradu. Sami si na svojom pozemku postavili pravoslávnu kaplnku, prejavujú horlivosť pre Boha, žijú so všetkým, čo Boh pošle, a pomaly sa venujú misionárskej činnosti. Títo ľudia sú úplne iní, nie ako obyvatelia miest.

Ortodoxní Švédi v meste Arbuga. Fotografia z archívu veľkňaza Vitalija Babušina

Spojenie s pôdou a svojimi predkami je na dedine oveľa silnejšie ako v meste. Preto sa gay pride parade nekoná v dedine, ale v meste, pretože v dedine naň nikto nepríde: ľudia orajú pôdu. Naopak, v meste je dostatok voľného času. Pozerám sa na to, ako vytrvalo Švédi behajú po uliciach Štokholmu, aby si udržali fyzickú kondíciu, a pamätám si sovietske obrázky „V zdravom tele zdravý duch“. A žartujem a hovorím si: kde berú toľko času a hlavne zdravia na športovanie? Odpoveď sa ponúka sama. Ak má človek tento svet - jediná vec, ktorú má, potom sa bude snažiť čo najviac si ho zachovať a chrániť sa pred všetkými možnými a nemožnými problémami. Preto Švédi spravidla nie sú naklonení zapájať sa do konfliktov a dokonca medzi sebou komunikujú trochu formulovaným spôsobom, a nie zo srdca, zo srdca.

Prehliadka gay pride sa koná v meste, nie na dedine - pretože na dedine naň nikto nepríde

Všade naokolo sú vysvetľujúce a varovné značky. Ako je to v Rusku? Ak je tam chodník a idete na bicykli po cyklistickej cestičke a cestu blokuje veľká rodina, s najväčšou pravdepodobnosťou nezazvoníte, aby ste im uvoľnili cestu, ale jednoducho budete opatrne míňať ľudí niekde na boku. cesty. Naopak, Švéd to neurobí (samozrejme nie každý Švéd). Do poslednej chvíle bude volať, pretože si ide po svojej ceste a *musia* mu dať prednosť sám,

aj keď je to rozhladená matka mnohých detí so spiacimi bábätkami v kočíku. Rovnaké poradie platí aj pre diaľnice. Samozrejme, je dobré, že každý vidí svoj vlastný pruh a riadi sa značkami, ale to vytvára dojem, že človek existuje pre značky, a nie naopak.

Štokholm. Foto: <http://www.stockholm.se/TrafikStadsplanering/Trafik-och-resor-/Cykla-och-ga/>

Neraz som bol svedkom toho, ako keď sa na ceste pokazí auto, Švéd zastaví v pruhu, do ktorého ho značka prikazuje, aj keď tým spôsobí zápchu - bude mu úplne jedno, kto ide za ním. Pretože nemôžete prejsť cez jazdný pruh. Jediné, čo ho dokáže vytriezviť, je siréna polície alebo sanitky. Potom môže jazdiť trochu dopredu.

– Pripomína mi to obrázok, ktorý som videl na severe Švédska: Nedeľa ráno, dážď, Švéd stojí na rebríku a maľuje svoj absolútne nevyblednutý dom. S najväčšou pravdepodobnosťou má túto úlohu zapísanú vo svojom denníku.

- Áno. To je správne. Švédi sú veľmi disciplinovaní a nemajú radi zmeny v rozvrhu. Preto to plánujú dlho dopredu. Aj na toto som si musel zvyknúť. A tiež som stále viac presvedčený, že Švédi existujú v rámci zákona vymysleného ako ochrana pred komunikáciou. Ak napríklad pri pokladni v ktoromkoľvek ruskom obchode predavač namiesto pozdravu ostro alebo dokonca hrubo povie: „Vezmeš si balík?“, vznikne medzi vami vzťah. Dobré alebo zlé je druhá vec. Môžete povedať áno, môžete si odfrknúť, môžete sa usmiať a povedať: "Jasné, poďme na to." Vo Švédsku by sa to nikto nepýtal, najmä drsným spôsobom; Tu sa vám určite dostane pokojného, krásneho úsmevu a pokojne zaplatíte kartou. Žiaden problém!

Pri pokladni vo švédskom obchode. Foto: ICA: www.ica.se/butiker/kvantum/malmo/ica-kvantum-malmborgs-mobilia-2765/butiken/avdelningar/kassa/

Slovo "Hej!" („Ahoj!“), ktorým vás manažér vždy pozdraví, akoby medzi vás kládol nejakú bariéru. Hovorím ti „Hej!“ a to znamená, že nechcem, aby sa tvoje problémy dostali do môjho života. Možno mám svoje vlastné problémy, ale nechcem ti ich otvárať, pretože ty na oplátku otvoriš tie svoje, a to rozhodne nepotrebujem.

A keď mi v Rusku povedia: „Vezmeš si balík?“, mám pocit, že pokladník je zo všetkého buď unavený, alebo sa mu nevydarí deň. A možno, ktovie, je to z jeho strany apel na mňa ako kresťana, aby som mu aspoň trochu uhladil každodennú rutinu pri pokladni a povedal niečo

dobré a nie drzé. Aspoň sa usmial. Nie formulky.

| Tu ľudia prestávajú komunikovať, všetci sú uzavretí vzormi, pravidlami

Tu v Rusku ľudia vždy komunikujú, ale vo Švédsku prestávajú komunikovať; tu sú všetci zatvorení do vzorcov a pravidiel. A ak šablóna nedovolí Švédovi urobiť krok vpred, lebo je tam nakreslená hraničná čiara, aj keď vykročením nikomu prekážku nevytvorí, ale naopak umožní iným ľuďom ísť alebo prejsť, to nikdy neurobí, kým nezaznie hlasná siréna, ktorá mu hrozí veľkými problémami. Kým ľudia stoja za ním, sužovaní očakávaniami, on na ne nikdy nebude myslieť, zdôrazňovať, že niekto môže niekde meškať a že niekto môže mať vážnejšie problémy ako on.

Otec Vitalij Babushin. Foto od autora

prečo je to tak? Neviem to určite, pretože som tu len päť rokov. Možno toto obdobie nestačí na objektívne pozorovania. Ale prichádzam k záveru, že za to môže švédsky systém životných súradníc, v ktorom je poslušnosť zákonu vyššia ako ľudské city. Systém, ktorý hlása vaše osobné dobro, osobné blaho ako absolútnu hodnotu, na dosiahnutie ktorej nemusíte myslieť na druhých, môžete meniť akékoľvek normy, tradície, oslobodiť sa od morálky a Božej pravdy, hlásať hriech ako normu a zredukujete hlas svedomia na konzultáciu s psychológom, ktorý vám musí upraviť špeciálne lieky, ktoré vám pomôžu zostať v systéme a vždy dýchať čistý vzduch, chodiť po špeciálne vytýčených ekologických chodníkoch a obdivovať zaujímavých ľudí na sprievodoch radosti s dúhov- farebné vlajky.

Arkadij Rjabičenko sa rozprával s veľkňazom Vitalijom Babušinom

21. apríla 2015